

DOMSTOLENS DOM
den 7 mars 1995 *

I mål C-68/93,

angående begäran enligt protokollet av den 3 juni 1971 om EG-domstolens tolkning av konventionen den 27 september 1968 om domstols behörighet och verkställighet av domar på privaträttens område, från House of Lords, att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiggjorda målet mellan

Fiona Shevill,

Ixora Trading Inc.,

Chequepoint SARL,

Chequepoint International Ltd

och

Presse Alliance SA,

* Rättegångsspråk: engelska.

angående tolkningen av artikel 5.3 i ovannämnda konvention den 27 september 1968 (EGT nr L 299, 1972, s. 32), i den lydelse denna har fått genom konventionen av den 9 oktober 1978 om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands tillträde (EGT nr L 304, s. 1 och s. 77, ändrad text) och genom konventionen av den 25 oktober 1982 om Hellenska republikens tillträde (EGT nr L 388, s. 1),

meddelar

DOMSTOLEN

sammansatt av G.C. Rodríguez Iglesias, ordförande, F.A. Schockweiler (referent), P.J.G. Kapteyn och C. Gulmann, avdelningsordförande, samt G.F. Mancini, C.N. Kakouris, J.C. Moitinho de Almeida, J.L. Murray, D.A.O. Edward, J.-P. Puissochet och G. Hirsch, domare,

generaladvokat: M. Darmon, därefter P. Léger
justitiesekreterare: Lynn Hewlett, byrådirektör,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

- Fiona Shevill, Ixora Trading Inc., Chequepoint SARL och Chequepoint International Limited, genom H.M. Boggis-Rolfe, barrister, med fullmakt från P. Carter-Ruck & Partners, solicitors,
- Presse Alliance SA, genom M. Tugendhat, QC, med fullmakt från D.J. Freeman & Co., solicitors,
- den brittiska regeringen, genom J.D. Colahan från Treasury Solicitor's Department, i egenskap av ombud, biträdd av A. Briggs, barrister,
- den spanska regeringen, genom A.J. Navarro González, generaldirektör vid enheten för juridisk och institutionell EG-samordning, och M. Bravo-Ferrer Delgado, abogado del Estado, båda i egenskap av ombud,

- den franska regeringen, genom H. Renie, förste biträdande sekreterare för utrikesfrågor vid Utrikesministeriet, i egenskap av ombud,
- Europeiska gemenskapernas kommission, genom N. Khan, vid rättstjänsten, i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att Fiona Shevill, Ixora Trading Inc., Chequepoint SARL och Chequepoint International Limited, företrädna av H.M. Boggis-Rolfe, Presse Alliance SA, företrätt av M. Tugendhat, regeringen i Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland, företräd av S. Braviner från Treasury Solicitor's Department, i egenskap av ombud, biträdd av A. Briggs, barrister, den tyska regeringen, företräd av J. Pirrung, Ministerialrat vid Förbundsjustitieministeriet, i egenskap av ombud, den spanska regeringen, företräd av M. Bravo-Ferrer Delgado, och kommissionen, företräd av N. Khan, har avgivit muntliga yttranden inför domstolens sjätte avdelning vid förhandlingen den 21 april 1994,

efter att sjätte avdelningen den 14 juli 1994 har hört generaladvokaten M. Darmons förslag till avgörande,

med beaktande av sjätte avdelningens beslut av den 5 oktober 1994 att hänskjuta målet till avgörande inför domstolen i dess helhet,

med beaktande av beslutet om återupptagande av det muntliga förfarandet av den 10 oktober 1994,

efter att Fiona Shevill, Ixora Trading Inc., Chequepoint SARL och Chequepoint International Limited, företrädna av H.M. Boggis-Rolfe, Presse Alliance SA, företrätt av M. Tugendhat, Förenade kungarikets regering, företräd av S. Braviner, biträdd av A. Briggs, den tyska regeringen, företräd av Klippstein, Richter, i egen-

skap av ombud, den spanska regeringen, företrädd av M Bravo-Ferrer Delgado och kommissionen, företrädd av N. Khan, har avgivit muntliga yttranden vid förhandlingen den 22 november 1994,

och efter att den 10 januari ha hört generaladvokaten P. Légers förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Genom beslut av den 1 mars 1993 som inkom till domstolen den 15 mars samma år framställde House of Lords, enligt protokollet av den 3 juni 1971 om EG-domstolens tolkning av konventionen den 27 september 1968 om domstols behörighet och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT nr L 299, 1972, s. 32), i den lydelse denna har fått genom konventionen av den 9 oktober 1978 om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands tillträde (EGT nr L 304, s. 1, och s. 77, ändrad text) och genom konventionen av den 25 oktober 1982 om Hellenska republikens tillträde (EGT nr L 388, s. 1, nedan kallad "konventionen"), en begäran av förhandsavgörande av sju frågor angående tolkningen av artikel 5.3 i konventionen.
- 2 Dessa frågor uppkom inom ramen för en tvist mellan å ena sidan Fiona Shevill, brittisk medborgare med hemvist i North Yorkshire i England, och bolagen Chequepoint SARL, Ixora Trading Inc. samt Chequepoint International Limited och å andra sidan Presse Alliance SA, som är ett franskt bolag etablerat i Paris, angående fastställandet av vilka domstolar som är behöriga att pröva en talan om skadestånd på grund av publicering av en ärekränkande tidningsartikel.

- 3 Det framgår av akten att Presse Alliance SA, som ger ut tidningen *France-Soir*, den 23 september 1989 publicerade en artikel om en operation som den franska narkotikapolisen genomförde mot en av de växlingslokaler som Chequepoint SARL driver i Paris. Denna artikel, som byggde på uppgifter som tillhandahållits av nyhetsbyrån France Presse, omnämnde bolaget "Chequepoint" samt "en ung kvinna vid namn Fiona Shevill-Avril".
- 4 Chequepoint SARL, som är ett franskt bolag etablerat i Paris, driver växlingskontor i Frankrike sedan år 1988. Det påstås inte att bolaget utövar verksamhet i England eller Wales.
- 5 Fiona Shevill anställdes tillfälligt av Chequepoint SARL i Paris under tre månader sommaren år 1989. Hon återvände till England den 26 september 1989.
- 6 Ixora Trading Inc., som inte är ett engelskt bolag, driver sedan år 1974 växlingskontor i England under namnet "Chequepoint".
- 7 Chequepoint International Limited, som är ett belgiskt holdingbolag etablerat i Bryssel, kontrollerar Chequepoint SARL och Ixora Trading Inc.
- 8 Fiona Shevill, Chequepoint SARL, Ixora Trading Inc. och Chequepoint International Limited ansåg att den ovan nämnda artikeln var ärekränkande eftersom den antydde att de deltog i ett narkotikanätverk för vilket de hade "tvättat" pengar, och de stämde därför Presse Alliance SA för ärekränkning inför High Court of England and Wales den 17 oktober 1989, varvid de begärde skadestånd beträffande de exemplar av *France-Soir* som spridits i såväl Frankrike som i de andra europeiska länderna, inklusive de exemplar som sålts i England och Wales. Senare har

kärandena ändrat sina yrkanden till att avse endast de exemplar som sålts i England och Wales. Eftersom de engelska rättsreglerna avseende ärekränkning presumerar att en skada uppkommit har kärandena inte behövt bevisa den skada som blivit följden av publiceringen av den omtvistade artikeln.

- 9 Det är ostridigt att *France-Soir* huvudsakligen distribueras i Frankrike, och att spridningen av den tidningen, vilken utförs av oberoende återförsäljare, är mycket liten i Storbritannien. Antalet sålda exemplar av det omtvistade numret av *France-Soir* uppskattas till mer än 237 000 i Frankrike och till omkring 15 500 i övriga europeiska länder, varav 230 i England och Wales (5 i Yorkshire).
- 10 Den 23 november 1989 publicerade *France-Soir* en ursäkt där man preciserade att man inte haft för avsikt att påstå att en av ägarna till Chequepoints växlingskontor eller Fiona Shevill hade varit inblandade i narkotikahandel eller "penningtvätt".
- 11 Den 7 december 1989 framställde Presse Alliance SA behörighetsinvändning mot High Court of England and Wales under åberopande av att ingen skadebringande handling inträffat i England i den mening som avses i artikel 5.3 i konventionen.
- 12 Denna invändning ogillades genom ett beslut av den 10 april 1990. Överklagandet av detta beslut ogillades genom ett beslut av den 14 maj 1990.
- 13 Den 12 mars 1991 ogillade Court of Appeal å ena sidan det överklagande som Presse Alliance SA hade ingivit mot det sistnämnda beslutet och å andra sidan vilandeförklarade man beslutet beträffande Chequepoint International Limiteds krav.

- 14 Presse Alliance SA överklagade detta beslut till House of Lords efter att ha fått prövningstillstånd.
- 15 I sak hävdade Presse Alliance SA att de franska domstolarna i överensstämmelse med artikel 2 i konventionen var behöriga att pröva tvisten och att de engelska domstolarna inte var behöriga med stöd av artikel 5.3 i denna konvention, eftersom "den ort där skadan inträffade" (*lieu où le fait dommageable s'est produit*), såsom avses i den bestämmelsen, låg i Frankrike och ingen skadebringande handling hade inträffat i England.
- 16 House of Lords ansåg att tvisten innebar problem beträffande tolkningen av konventionen och förklarade genom beslut av den 1 mars 1993 målet vilande i avvaktan på att EG-domstolen uttalade sig i form av ett förhandsavgörande av följande frågor:
- "1) Avser i ett mål om ärekränkning via en tidningsartikel uttrycket 'den ort där skadan inträffade' (*lieu où le fait dommageable s'est produit*), vilket förekommer i artikel 5.3 i konventionen den 27 september 1968 om domstols behörighet och verkställighet av domar på privaträttens område,
- a) den ort där tidningen har tryckts och lämnats för spridning,
- eller
- b) den ort eller de orter där tidningen har lästs av enskilda personer,
- eller
- c) den ort eller de orter där käranden åtnjuter ett betydande anseende?

- 2) Om och i den utsträckning som svaret på den första frågan lyder såsom sägs i 1 b, krävs det då för att en 'skada' skall föreligga att det finns en eller flera läsare som känner (eller känner till) käranden och som förstår att det var denne som avsågs med artikeln?
- 3) Om och i den utsträckning som skada lidits i mer än ett land (eftersom exemplar av tidningen distribuerats i minst en medlemsstat utöver den medlemsstat där den tryckts och lämnats för spridning), uppkommer det då en eller flera distinkta skador i varje medlemsstat där tidningen spridits, och är denna/dessa skador sådana att den/de enligt artikel 5.3 ger en distinkt domsbehörighet till varje medlemsstat och, om så är fallet, av vilken omfattning måste denna skada vara eller vilken andel av den totala skadan måste den motsvara?
- 4) Omfattar uttrycket 'skada' (fait dommageable) en omständighet för vilken den nationella lagen förutser ett rättsmedel utan att skadan behöver styrkas då det inte finns något bevis för någon reell skada eller något reellt men?
- 5) Måste den nationella domstolen, när den i överensstämmelse med artikel 5.3 skall bestämma om (och var) en 'skada' (fait dommageable) inträffat, lösa frågan på annat sätt än med hänvisning till sina egna regler och, om så är fallet, med hänvisning till vilka andra regler eller vilken positiv rätt, enligt vilket förfarande och på grundval av vilken bevisning skall den göra det?
- 6) Om den nationella domstolen i ett mål om ärekränkning finner att det har skett en publicering (eller en vidarebefordran) som skulle kunna medföra rättsliga följder och om man kan anse att denna publicering eller vidarebe-

fordran har orsakat åtminstone en viss skada på kärandens rykte, är det då av betydelse för beslutet i den domstol där talan väckts att förklara sig behörig, att andra medlemsstater kan komma till en annan slutsats vad avser publiceringen av liknande uppgifter inom deras respektive jurisdiktionsområde?

- 7) För att lösa frågan om den i överensstämmelse med artikel 5.3 i konventionen är behörig eller inte, vilken typ av bevisning skall den domstol där talan väckts kräva av käranden för att visa att villkoren i artikel 5.3 är uppfyllda

a) generellt sett,

och

b) vad avser frågor som (om domstolen förklarar sig behörig) inte kommer att tas upp igen vid behandlingen av själva saken?"

Beträffande fråga ett, två, tre och sex

- 17 Genom sin första, andra, tredje och sjätte fråga, som det är lämpligt att ta upp tillsammans, frågar den hänskjutande domstolen i huvudsak EG-domstolen om tolkningen av begreppet "den ort där skadan inträffade" (*lieu où le fait dommageable s'est produit*), i artikel 5.3 i konventionen, för att kunna fastställa vilka domstolar som är behöriga att pröva en talan om ersättning för skador som orsakats den drabbade till följd av spridningen av en ärekränkande tidningsartikel i flera konventionsstater.

- 18 För att svara på dessa frågor är det först lämpligt att påminna om att, till skillnad från den allmänna principen som sanktioneras i artikel 2 första stycket i konventionen, det vill säga principen om att domstolarna i den konventionsstat där svaranden har sitt hemvist är behöriga, föreskrivs i artikel 5.3 i konventionen följande:

”Talan mot den som har hemvist i en konventionsstat kan väckas i en annan konventionsstat,

[...]

- 3) om talan avser skadestånd utanför avtalsförhållanden, vid domstolen i den ort där skadan inträffade,

[...]”

- 19 Enligt fast praxis (se domarna av den 30 november 1976, *Mines de potasse d’Alsace*, 21/76, Rec. s. 1735, punkt 11, och den 11 januari 1990, *Dumez France och Tracoba*, C-220/88, Rec. s. I-49, punkt 17) bygger denna särskilda behörighetsregel, som käranden har möjlighet att välja, på förekomsten av en särskilt nära anknytning mellan tvisten och andra domstolar än de på orten där svaranden har sitt hemvist, vilket gör det berättigat att dessa domstolar med hänsyn till en god rättsskipning och processekonomi ges behörighet.

- 20 Härefter kan understrykas att domstolen i den ovan nämnda domen *Mines de potasse d’Alsace*, (punkterna 24 och 25) avgjort att, för det fall att den ort där

handlingen som skulle kunna medföra ett skadeståndsansvar utanför avtalsförhållanden har inträffat och den ort där handlingen orsakat en skada inte sammanfaller, skall uttrycket "den ort där skadan inträffade" i artikel 5.3 i konventionen förstås på så vis att det omfattar både orten där skadan uppkom och orten där den kausala händelsen inträffade, så att käranden kan välja att väcka talan mot svaranden antingen vid den domstol där skadan uppkom eller vid den där den kausala händelsen inträffade.

- 21 I denna dom har domstolen ansett (punkterna 15 och 17) att varken orten där den kausala händelsen inträffade eller den där skadan uppkom kan utgöra en avgörande anknytning vad beträffar domstolens behörighet, och att var och en av dem, beroende på omständigheterna, kan erbjuda en särskilt användbar indikation såvitt avser bevisningen och organiseringen av processen.
- 22 Domstolen tillade (punkt 20) att valet av endast orten där den kausala händelsen inträffade i ett avsevärt antal fall skulle medföra en förvirring mellan de behörighetsregler som föreskrivs i artiklarna 2 och 5.3 i konventionen, på ett sådant sätt att den sistnämnda i motsvarande mån skulle förlora sin avsedda effekt.
- 23 Dessa konstateranden som man gjort angående materiella skador måste av samma skäl gälla på motsvarande sätt när det handlar om skador på annat än egendom, bland annat skador på en fysisk eller juridisk persons rykte och aktning genom en ärekränkande publikation.
- 24 Om man tänker sig en ärekränkning via en tidningsartikel som sprids inom flera konventionsstaters territorium kan orten där den kausala händelsen inträffade

enligt denna rättspraxis inte vara någon annan än den där utgivaren av den omtvistade publikationen är etablerad, eftersom den utgör ursprungsorten för skadan från vilken ärekränkningen har uttalats och spridits ut.

- 25 Domstolen på den ort där utgivaren av den ärekränkande publikationen är etablerad måste i och med detta vara behörig att pröva en talan om ersättning för alla de skador som den otillåtna handlingen orsakat.
- 26 Detta forum sammanfaller emellertid i allmänhet med den huvudregel om behörighet som sanktioneras i artikel 2 första stycket i konventionen.
- 27 Liksom domstolen dömt i den ovan nämnda domen *Mines de potasse d'Alsace*, bör man följaktligen tillerkänna käranden möjligheten att väcka talan också på den ort där skadan uppstått för att artikel 5.3 i konventionen inte skall bli helt innehållslös.
- 28 Den ort där skadan materialiserats är den plats där den handling som medför skadeståndsansvar utanför ett avtalsförhållande för sin upphovsman har lett till en skadebringande verkan vad beträffar den drabbade.
- 29 När det gäller internationell ärekränkning i pressen visar sig det angrepp som en publikation gör på en fysisk eller juridisk persons ära, rykte eller aktning på de platser där publikationen sprids då den drabbade är känd där.

- 30 Härav följer att domstolarna inom varje konventionsstat där den ärekränkande publikationen har spridits och där den drabbade gör gällande att han utsatts för ett angrepp på sitt rykte är behöriga att pröva skador som i den staten orsakats på den drabbades anseende.
- 31 Utifrån behovet av en god rättsskipning, vilket utgör grunden för den särskilda behörighetsregeln i artikel 5.3, är domstolen i respektive konventionsstat inom vilken den ärekränkande publikationen har spridits och där den drabbade påstår sig ha blivit utsatt för ett angrepp på sitt rykte den territoriellt sett mest kvalificerade att bedöma den ärekränkning som begåtts i den staten och att bestämma omfattningen av den därmed sammanhängande skadan.
- 32 Det finns visserligen nackdelar med att olika domstolar avgör olika aspekter av samma tvist, men käranden har alltid möjlighet att föra upp hela sin talan till prövning inför domstolen antingen på orten där svaranden har sitt hemvist eller där utgivaren av den ärekränkande publikationen har sitt driftställe.
- 33 Med hänsyn tagen till samtliga ovanstående överväganden blir svaret på House of Lords första, andra, tredje och sjätte fråga att uttrycket "den ort där skadan inträffade" (*lieu où le fait dommageable s'est produit*) i artikel 5.3 i konventionen skall, i fall om ärekränkning genom en tidningsartikel som spridits i flera konventionsstater, tolkas på så sätt att den drabbade kan väcka talan om skadestånd mot utgivaren antingen inför domstolen i den konventionsstat där utgivaren av den ärekränkande publikationen är etablerad, vilken är behörig att utdöma ersättning för samtliga skador som följer av ärekränkningen, eller inför domstolarna i varje konventionsstat där publikationen spridits och där den drabbade påstår sig ha utsatts för ett angrepp på sitt rykte, vilka är behöriga att pröva enbart de skador som orsakats i respektive domstols stat.

Beträffande fråga fyra, fem och sju

- 34 I sin fjärde, femte och sjätte fråga, som lämpligen tas upp tillsammans, frågar den hänskjutande domstolen i huvudsak om den för att anse sig som behörig såsom forumet på orten där skadan materialiserats i överensstämmelse med artikel 5.3 i konventionen, som denna tolkats av domstolen, måste följa särskilda regler som skiljer sig från dem som förordnats inom dess nationella rätt, såvitt avser bedömningen av den omtvistade handlingens skadebringande karaktär och såvitt avser bevisningen beträffande förekomsten och omfattningen av den skada som den som drabbats av en ärekränkning gör gällande.
- 35 För att svara på dessa frågor finns det anledning att genast påminna om att konventionen inte har som ändamål att harmonisera de olika konventionsstaternas materiella och processuella rättsregler, utan att fördela domstolarnas behörighet för att lösa tvister inom privaträtten i relationerna mellan konventionsstaterna, och att underlätta verkställandet av domstolsavgöranden (se dom av den 15 maj 1990, Hagen, C-365/88, Rec. s. I-1845, punkt 17).
- 36 Det följer dessutom av en fast praxis att man, när det rör sig om processuella rättsregler, skall åberopa sig på de nationella rättsregler som tillämpas av den domstol där talan väckts, under förutsättning att tillämpningen av dessa regler inte undergräver konventionens avsedda effekt (samma dom, punkterna 19 och 20).
- 37 Inom området för utomobligatoriskt ansvar, till vilket frågorna i begäran om förhandsavgörande hör, har konventionen som enda syfte att fastställa vilken eller vilka domstolar som är behöriga att ta upp en tvist till prövning i förhållande till den eller de orter där det inträffat en handling som anses vara skadebringande.

- 38 Däremot preciserar konventionen inte under vilka omständigheter den orsakande handlingen kan anses vara skadebringande gentemot den drabbade eller vilken bevisning käranden skall inge till den domstol där talan inletts för att denna skall kunna avgöra om talan är berättigad.
- 39 Dessa frågor skall således den ifrågavarande nationella domstolen själv lösa med tillämpning av den materiella rätt som anvisas av dess nationella lagvalsregler, under förutsättning att en sådan tillämpning inte undergräver konventionens avsedda effekt.
- 40 Den omständigheten att den nationella rätt som är tillämplig på huvudtvisten föreskriver en presumtion om skada i fråga om ärekränkning, vilken befriar käranden från skyldigheten att bevisa denna skadas förekomst och omfattning, är således inte av sådan beskaffenhet att den utgör hinder mot tillämpningen av artikel 5.3 i konventionen såvitt avser fastställandet av vilka domstolar som territoriellt sett är behöriga att pröva en skadeståndstalan som följer av en internationell ärekränkning i pressen.
- 41 Under dessa förhållanden blir svaret till den hänskjutande domstolen att de omständigheter som rör bedömningen av den omtvistade handlingens skadebringande karaktär samt bevisvillkoren för förekomsten och omfattningen av den skada som åberopas av den som drabbats av ärekränkningen, inte faller under konventionens tillämpningsområde utan styrs av de materiella regler som anges i de nationella lagvalsregler som gäller i den domstol där talan anhängiggjorts, under förutsättning att en sådan tillämpning inte undergräver konventionens ändamål.

Rättegångskostnader

- 42 De kostnader som har förorsakats Förenade kungarikets regering, de tyska, spanska och franska regeringarna och Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

— angående de frågor som genom beslut av den 1 mars 1993 förts vidare av House of Lords — följande dom:

- 1) Uttrycket "den ort där skadan inträffade" (*lieu où le fait dommageable s'est produit*) i artikel 5.3 i konventionen den 27 september 1968 om domstols behörighet och verkställighet av domar på privaträttens område, i den lydelse denna har fått genom konventionen av den 9 oktober 1978 om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands tillträde och genom konventionen av den 25 oktober 1982 om Hellenska republikens tillträde skall, i fall om ärekränkning genom en tidningsartikel som spridits i flera konventionsstater, tolkas på så sätt att den drabbade kan väcka talan om skadestånd mot utgivaren antingen inför domstolen i den konventionsstat där utgivaren av den ärekränkande publikationen är etablerad, vilken är behörig att utdöma ersättning för samtliga skador som följer av ärekränkningen, eller inför domstolarna i varje konventionsstat där publikationen spridits och där den drabbade påstår sig ha utsatts för ett angrepp på sitt rykte, vilka är behöriga att pröva enbart de skador som orsakats i respektive domstols stat.

- 2) Omständigheter som rör bedömningen av den omtvistade handlingens skadebringande karaktär samt omständigheter som rör bevisningen av förekomsten och omfattningen av den skada som den som drabbats av ärekränkningen gör gällande faller inte under den ovan nämnda konventionens tillämpningsområde utan styrs av de materiella regler som anges i de nationella lagvalsregler som gäller vid den domstol där talan anhängiggjorts, under förutsättning att en sådan tillämpning inte undergräver konventionens avsedda effekt.

Rodríguez Iglesias

Schockweiler

Kapteyn

Gulmann

Mancini

Kakouris

Moitinho de Almeida

Murray

Edward

Puissochet

Hirsch

Avkunnad vid offentlig förhandling i Luxemburg den 7 mars 1995.

R. Grass

Justitiesekreterare

G.C. Rodríguez Iglesias

Ordförande